

Analyse Groen in Verkiezingsprogramma's Gemeenteraadsverkiezingen 2010

**Leonie Heutinck
Peter Visschedijk**

§ Wijken groen en goed
onderhouden

* Enkele speerpunten, geen programma

11. VSP

§ Groen Alkmaar: Ruimte voor
groenvoorzieningen

12. Partij voor burgers

§ Handhaven (groene) parken

§ Groenere frissere stad

§ Tegen aantasting groengebieden

§ Randen van de stad en stad
groener

§ Beter onderhoud parken
(overdragen aan
werkvoorzieningschap)

13. Nederlandse Moslim Partij (groen niet verankerd)

14. Partij moeder CAO (groen niet verankerd)

* Zeer kort programma

Amersfoort (11)

1. PvdA

- § Groen behoud en waar mogelijk verdwenen groen terughalen
- § Imago stad zichtbaar maken: Groen bij stations (veel bomen en groen)
- § Groen mag niet lijden onder economische teruggang
- § Parkeerbehoefte mag niet ten koste gaan van groen
- § Groen gericht op gebruiksfunctie (recreatief toegankelijk groen op en rondom bedrijventerreinen)
- § Uitzicht op groen in directe woonomgeving
- § Mogelijkheden voor subsidie groene daken
- § Stad met voldoende groen
- § Status Groenste stad van Europa waar blijven maken
- § Zoektocht naar extra geld voor groenontwikkeling

2. VVD

- § Ruimte voor groen in de wijk (ook financieel)

3. Burger partij Amersfoort

- § Bewoners stimuleren voor groene initiatieven
- § Groen houden van landelijk gebied
- § Meer buurtgroen en in standhouden ervan, buurtbudgetten voor het schoonhouden v/d wijk
- § Groennorm als uitgangspunt
- § Niet langer focussen op grootschalige projecten, stadparken & kleinschalige groenvoorzieningen binnen de bestaande stad krijgen voorrang

4. CDA

- § Investeren in groen (o.a. parken, groene wijken)
- § Groene image zorgvuldig opbouwen
- § Combinatie groen en wonen behouden
- § Goed onderhouden groen in wijken
- § Goede overgang aan rand van de stad (bebouwing - groen)

5. GroenLinks

- § Groen moet groen blijven
- § Projecten alleen toegestaan bij versterking groene kwaliteit
- § Keuze Groenlinks: Sociaal en groen
- § Natuurlijke inrichting van openbaar groen
- § Vergroten biodiversiteit (groenstroken, braakliggende gebieden)
- § Bevorderen nestelgelegenheden aan gevels met korting op OZB

6. CU

- § Onderhoudsniveau groen op peil houden
- § Ontwikkelingen mogen niet ten koste gaan van groen (grote groengebieden ontzien bij binnenstedelijke vernieuwing)
- § Groengebieden op loop-, fietsafstand voor bewoners
- § Binnenstedelijk groen waar mogelijk uitbreiden / versterken
- § Voldoende groenzones in wijken
- § Bescherming natuur en groen in en om Amersfoort

7. D66

- § Meer en beter groen
- § Omgeving groen houden; Alleen bouwen binnen de stad
- § Verbeteren groenstroken
- § Groen blijft groen
- § Voldoende groen bij ontwikkeling van nieuwe plannen (wonen/ bedrijven)
- § Nadruk op groen in parken en natuurgebieden binnen de bebouwing

8. SP

- § Groen en gezond Amersfoort
- § Zorgvuldig beheer, niet besparen op onderhoudskosten
- § Openbaar groen niet automatisch opofferen voor bebouwing
- § Wijken voldoende groen

- § Groenstad: Stop verdere
grootschalige uitbreiding van de
stad. (slim gebruik bestaande
ruimte, braakliggende terreinen
voor woningbouw)

9. NCPN (groen niet verankerd)

* Zeer kort programma

10. TON

- § Amersfoort moet groen blijven
§ Coöperaties verplichten
percentage huurwoningen groen
opleveren

* Enkele standpunten

**11. Lijst Lashkari/ Yucel
(groen niet verankerd)**

* Geen programma, enkele punten vermeld op
website

Amsterdam (19)

1. CU

- § Parken buiten de stad
- § Groenzones steken ver de stad in
- § Hoofdgroenstructuur: Recreatief gebruik en ecologische functie
- § Groene daken
- § Groen in straten
- § Op peil houden onderhoud groen

2. SP

- § Groene en milieuvriendelijke stad
- § Verwijderen groen in zo laat mogelijk stadium (bij bouw)
- § Meer groen in straten
- § Buurtbeheer van openbaar groen en binnentuinen stimuleren

3. GroenLinks

- § Ambitie: Groene innovatieve stad van Europa worden
- § Bestaand groen blijft groen
- § Gevelgroen en groene daken
- § Meer groen, min. 5% meer stadsgroen
- § Elke buurt krijgt een plan voor aanleg en onderhoud van voldoende groen
- § Uitbreiding hoofdgroenstructuur met ecologische verbindingzones & verbindingen met bestaande natuur
- § Groene scheggen in stand houden
- § Ecologisch beheer parken en groenstroken
- § Nieuw groen: Voorkeur beplanting met bessen en bloemen
- § Nestelvoorzieningen in wijken en groengebieden
- § Groenaanplant ter reductie van geluid en luchtverontreiniging
- § Verbetering toegankelijkheid groene buitengebieden
- § Groene speelomgeving voor kinderen

4. VVD

- § Meer groen bij en rondom woningen
- § Kwaliteitsimpuls & uitbreiding van groen
- § Toegankelijker maken van bestaand groen
- § Groene daken & geveltuinen
- § Groene bedrijventerreinen

5. CDA

- § Groen behoud
- § Groen op straat: Bij elke boom die gekapt wordt komen er twee terug

6. D66

- § Groene buffers
- § Vergroenen
- § Groen binnen handbereik
- § Parken schoon & veilig houden
- § Groene oevers

7. Tulpen voor Amsterdam

- § Onderhouden & uitbreiden van groen in woonwijken
- § Parken koesteren

8. Partij voor de dieren

- § Groenbeheer afstemmen op natuurontwikkeling en leefgebied van dieren
- § Groene gemeentelijke website
- § Groene inrichting
- § Vergroenen verloren plekken
- § Groene speelvelden in de buurt

9. RED

- § Meer bomen planten

10. De Groenen

- § Parken (groene longen) en groengebieden buiten de stad verbinden
- § Natuur in de stad, selectief verwilderen van groenstroken
- § Plukgroen; fruit- notenbomen en bloemen
- § Groene daken & geveltuinen

11. Leefbaar Amsterdam (groen niet verankerd)

* Kort programma

12. Kattouss (geen site)

13. Mens & Spirit

- § Groen in woon- leefomgeving

- § Uitbreiding van groen in de stad

14. PvdA

- § Ruimte beweging en ontmoeting (sportvelden)
- § Behoud groene scheggen
- § Groen en water behouden voor mensen en dier
- § Restructuur groene en sociale invulling geven (postzegelparken)
- § Adopteren en onderhouden groenvoorziening door burgers
- § Schooltuinen goed gebruik van groene ruimte
- § Aanleg groene daken stimuleren
- § Groene longen voor de stad
- § Woon- en werkplaats aantrekkelijk maken door groen

15. Amsterdamsche belangen

- § Groen karakter behouden en versterken
- § Meer groen in het centrum
- § Beperken van chemische bestrijdingsmiddelen in openbaar groen

16. Republikeinse Moderne Partij (groen niet verankerd)

* Enkele doelstellingen per thema

17. TON

- § Uitbreiden & onderhouden van groen in woonwijken
- § Openhouden Amsterdams bos

18. Amsterdam Sociaal

- § Behoud resterende natuur
- § Voldoende groenvoorzieningen (30% van opp. bestaat uit groenvoorzieningen) bij nieuwbouwprojecten

* Standpunten per onderwerp, geen programma

19. Nationaal democratisch Partij (NDP) (geen site)

Arnhem (13)

1. PvdA

- § Compensatie van groen bij kap
- § Meinerswijk "central park"
- § Behoud waardevolle structuren en elementen
- § Verbetering kwaliteit van groen

2. SP

- § Meer en beter groen in wijken
- § Toegestaan om fruit van fruitbomen te plukken en te eten.
- § Natuurgebieden blijven groen

3. VVD

- § Levendige binnenstad in groen decor
- § Investeren in groen bij bouwprojecten
- § Behoud van groen in Meinerswijk, groene long koesteren
- § Groenvoorzieningen toegankelijk

4. GroenLinks

- § Investeren in groen
- § Toegankelijke parken op loopafstand
- § Parken met gebruiksfunctie
- § Geen bebouwing in Meinerswijk
- § Regelmatig onderhoud parken
- § Koppeling thema's bijv. groen & mode

5. CDA

- § Aantrekkelijke leef- en woonomgeving
- § Meer geld voor kleinschalige groenprojecten
- § Burgers meer betrekken bij groen
- § Versterking groen Stadsblokken / Meinerswijk
- § Reizende tuinen, tijdelijke groenvoorziening bij bouwterreinen

6. Zuid centraal

- § Gezamenlijk (bewoners en gemeente) beheer woonomgeving
- § "Opzomeracties" adoptie speelterrein en snippergroen
- § Toegankelijk groen om in te spelen en activiteiten te ondernemen
- § Meinerswijk verruimd natuurpark

7. Pro Arnhem

- § Schuytgraaf voorzien van groen
- § Parken aantasten niet toegestaan
- § Meinerswijk: "Rivierpark"

8. CU

- § Behoud huidige groen areaal
- § Voldoende groen in nieuwe projecten
- § Bewonersparticipatie & groen (groen eigendom bewoners)
- § Voldoende groen in directe woonomgeving
- § Innovatie; Dak- en gevelgroen

9. D66

- § Groene thema's integraal opnemen in beleidsvies
- § Plannen toetsen op effecten groene omgeving
- § Groen op hoger schaalniveau
- § Innovatie; Groene daken en -gevels
- § Stimuleren tijdelijke natuur op braakliggende terreinen
- § Citymarketing o.a. door groen
- § Groen in stand houden
- § Groenzones beter verbinden
- § Niet beknibbelen op onderhoud parken
- § Park; recreatie, ontmoeting, cultuur
- § Meinerswijk verruimd natuurpark

10. Trots op Nederland (groen niet verankerd)

12. Stadspartij Arnhem '92

- § Minder stenen, meer groen
- § Groen terug in de wijken (kleine parkjes gaan boven stadsparken)

12. Nederlandse Volksunie (Groen niet verankerd)

13. Geldersch centrum democraten (groen niet verankerd)

* Zeer beperkte informatie, enkele uitgangspunten

Den Haag (20)

1. CDA

- § Groenste woonstad aan zee: Groene karakter versterken
- § Groennormen
- § Groen langs snelwegen
- § Groentoets: Groen binnen 200 m van woning

2. PvdA

- § Versterk en behoud groene karakter
- § Groen geen sluitpost
- § Groen verbinden
- § Groene daken & verticale tuinen
- § Beschermen & versterken regionaal groen

3. SP

- § Behoud & uitbreiden van groen
- § Natuurspeeltuinen
- § Groen in wijken: Groene daken & groene gevels

4. VVD

- § Koesteren van groen
- § Extra geld voor onderhoud groen
- § Goed onderhoud van groen
- § Onderhoud groen door burgers en bijstandsgerechtigden
- § Groene daken en groene gevels
- § Vernieling openbaar groen straffen
- § Impuls wijkgroen (5000 extra bomen)

5. SGP

- § Inventarisatie en bescherming beeldbepalend groen

6. CU

- § Toegankelijk groen
- § Behoud & versterking groene karakter
- § Innovatie & multifunctioneel ruimtegebruik
- § Hoge eisen groenonderhoud

7. GroenLinks

- § Behoud & (uitbreiden) van groen
- § Levendig groen dichtbij huis
- § "Groenproof": Als groen verdwijnt op een andere plek terug laten komen
- § Groene scholen
- § Groene daken

8. D66

- § Koester & versterken van het groen
- § Meer ruimte voor groen in de stad
- § Groene bedrijventerreinen
- § Aaneengesloten groengebied, met behoud en ontwikkeling van natuur- en cultuurhistorische waarden.
- § Toegankelijkheid van groen
- § Groen zwaarder meewegen in stadsontwikkeling

9. Partij voor Dieren

- § Beheer groen afstemmen op natuurontwikkeling en leefgebied van dieren
- § Groene gemeentelijke website
- § Groene inrichting
- § Vergroenen verloren plekken
- § Groene speelvelden in de buurt

* Algemeen voor alle gemeenten

10. PVV (groen niet verankerd)

* Geen verkiezingsprogramma, enkele standpunten

11. Islam democraten

- § Randen van de stad: voldoende groen
- § Toegankelijkheid
- § Verschuiving kijkgroen naar gebruiksgroen
- § Behoud & uitbreiding groene karakter
- § Groenonderhoud door burgers
- § Ondersteunen bewonersinitiatieven groen

12. Haagse stadspartij

- § Imago groene stad aan zee handhaven
- § Groene bufferstroken tussen bouwlocatie en groengebieden
- § Beter (ecologisch) groenbeheer
- § Meer bomen in dichtbebouwde wijken
- § Groenbeheer door bewoners
- § Groene daken
- § Meer groenvoorzieningen

13. PPS

- § Groen koesteren en uitbreiden
- § Bescherming historische groengebieden
- § Groeninitiatieven bewoners aanpakken

**11 Partij van de eenheid
(groen niet verankerd)**

* Zeer kort programma

**15. Nederlandse Moslimpartij
(groen niet verankerd)**

16. Unie van Democraten (geen site)

17. De vrije tegenpartij

- § Groene toegankelijke stad
- § Groennorm behalen
- § Variatie bloeiende hangende tuinen
    Babylon bij Cultuurtempel

* Kort programma

18. Stop Wilders Nu (geen site)

19. De liberale partij (geen site)

20. TON

- § Groene stad: Veel ruimte flora & fauna
- § Hoe meer groen hoe beter!
- § Aanleg groenvoorziening als
    onderdeel van nieuwbouwplannen
- § Groene daken
- § Braakliggend terrein groenvoorziening

Deventer (11)

1. CDA

- § Burgers betrekken bij onderhoud van groen
- § Meer openbaar groen en aanleg van stadsparken
- § Behouden en aanleggen van nieuwe groenvoorzieningen bij herstructurering en nieuwbouw

2. PvdA

- § Groenonderhoud onder invloed van wijkteam (bewoners meer baas over eigen leefomgeving)

3. SP

- § Voldoende groen in elke buurt

4. VVD

- § Goed onderhouden groen
- § Stimuleren groene diensten (agrariërs tevens landschapsbeheer uitoefenen)
- § Voldoende aandacht 'groene longen' in de wijk. (over het algemeen geldt inbreiden boven uitbreiden)
- § Openbare ruimte zo groen mogelijk
- § Gevarieerde groenvoorziening
- § Zoveel mogelijk compensatie van groen waar het verdwijnt.

5. CU

- § Behoud v/h groene buitengebied
- § Behoud groene vingers in het stadslandschap
- § Binnenstedelijk bouwen niet ten kosten van openruimte (groen)
- § Voldoende robuuste groenstructuren buiten de stad (uitbreiding stad, inpassen groenstructuur)
- § Stimuleren bewoners voor groene inrichting (tuinen)

6. GroenLinks

- § Groene en vitale ontwikkeling v/d economie
- § Bedrijven meebetalen aan o.a. groenbeheer (dmv verhoging OZB)
- § Groene ruimte behouden, versterken en verbeteren
- § Natuurwaarde groen vergroten en uitbreiden
- § Ecologisch groenbeheer

- § Groene vingers tussen wijken en dorpen
- § Straten mogen eigen groen beheren (dmv subsidie)
- § Voorstander van subsidieregeling groene daken
- § Natuur en milieu educatie op scholen uitbreiden

7. D66 (pakt groen niet in pdf)

8. Algemeen Deventers belang (Groen niet verankerd)

9. Algemeen Plattelandsbelang (groen niet verankerd)

* Geen verkiezingsprogramma, korte speerpunten

10. Sprookjespartij (Geen site)

11. TON

- § Goed onderhoud groenstroken
- § Groenbehoud in verschillende wijken (natuur in woon- en werkomgeving)
- § Geen parken op afstand
- § Veel aandacht voor kwaliteit van het groen

Dordrecht (8)

1. PvdA

- § Geen groenbeheer in broedtijd en bij het verlenen van vergunningen diervriendelijke afwegingen
- § In stedelijk gebied diversiteit aan groen realiseren
- § Verbeteren verbinding tussen groen, parken en water
- § Deel van eiland (zoals Dordtse Biesbosch) moet groen blijven

2. VVD (groen niet verankerd)

3. Beter voor Dordt

- § Parken met beschermde status, zodat verdere aantasting door bouwplannen onmogelijk wordt
- § Parken, grotere groengebieden en bestaande groenvoorzieningen professioneel onderhouden
- § Toekomst: Groene gemeente; substantiële aanplant van nieuwe bomen in stedelijk gebied

4. CDA

- § Zuinig op groene buitengebied
- § Buurtbewoners laten meebeslissen over de aanwending budgetten groenonderhoud

5. CU / SGP

- § Woningbouw Zuidpolder groen milieu
- § Verdere ontwikkeling tot groene stad
- § Milieuvriendelijk bijhouden van groen
- § Compensatieregeling voor bomen die gekapt worden
- § Integrale benadering van ruimtelijke ontwikkelingen zodat groen niet te snel van tafel geveegd wordt.
- § Voldoende groenvoorzieningen

6. GroenLinks

- § Zuinig op groene ruimte
- § Investeren in meer groen
- § Ecologisch boeren (relatie verbouwer en consument versterkt)
- § Voldoende groen bij nieuwbouwprojecten

7. Verenigde senioren partij

- § Behoud groene karakter eiland
- § Speciale aandacht zichtbelemmerend groen
- § Behoud bomen in de stad
- § Goed onderhoud groen in wijken

8. D66

- § Wijken aantrekkelijker maken met groen
- § Wijkgroen is belangrijker dan parkeerruimte

Eindhoven (15)

1. PvdA

- § Hoe omgaan met de wens van bewoners om meer groen in kleine stenige straatjes in de wijken en buurten in de binnenstad?
- § Meer en beter groen in wijken

2. CDA

- § Meer groen in het centrum
- § Schoonhouden van groen in buurten

* Niet hele verkiezingsprogramma, wel grotendeels

3. SP

- § Woonwijken zo groen mogelijk
- § Groen tussen bebouwing en 'wilde natuur' om in te spelen

4. VVD

- § Meer groen in de binnenstad

5. GroenLinks

- § Initiatieven steunen ten aanzien van grotere groenvoorzieningen, verbinden groenzones zodat kinderen meer ruimte hebben om buiten te spelen
- § Groen behouden
- § Behoud, versterken en verbinden groengebieden & bescherming groene en ecologische hoofdstructuur
- § Ruime en groene structuur biedt kansen voor netwerk aan fietspaden

6. Leefbaar Eindhoven

- § Groene, goed onderhouden wijken
- § Uitlaatgebieden voor honden verruimen in wijken bij stedelijk groen
- § Aandacht voor groen in openbare ruimte, (buurten, wijken en binnenstad)

7. Ouderen Appèl

(groen niet verankerd)

8. D66

- § Blijvend inzetten op groen (bomen in straten, nieuwe groentoeepassingen)
- § Zuinig omgaan met groen
- § Structureel geld beschikbaar stellen voor realisatie groenplannen

9. De stadspartij

- § Burgers laten meepraten over wijken in het groen

* Enkele standpunten

10. CU

- § Behoud groene buitengebied, heldere afbakening voor groen en bebouwing
- § Openruimten zijn onmisbaar; o.a. parken groenstroken (longen v/d stad)
- § Herbeplanting bovenaan in het beleid (beleid voor kappen van groen)

11. Partij van de Toekomst

- § Voldoende groen voor recreatie

12. Eindhoven Nu

- § Groene ruimte = leefruimte

13. Lijst Pim Fortuyn

- § Behoud van het weinige groen in- en tussen de stadswijken
- § Groene weiden, bossen behouden (scheiding van buurgemeenten)
- § Groenvoorziening, onkruidbestrijding en onderhoud van bomen, vooral in de buitenwijken, drastisch verbeteren

14. Mens en Spirit

- § Taak van gemeente om sfeer te creëren waarbinnen de inwoners zich verantwoordelijk voelen voor o.a. openbaar groen
- § Openbaar groen in wijken er (weer) toonbaar blijven en laten uitzien
- § Mogelijkheden voor groen t.a.v. duurzaamheid
- § Groene ruimte open laten
- § Recreatie gelegenheden in de vorm van groen
- § Veel groen in drukke straten (fijn stof afvangen)

15. Trots op Nederland

(groen niet verankerd)

* beknopt programma

Enschede (15)

1. PvdA

- § Compacte luchthaven in het groen met behoud natuurwaarden in omgeving
- § Woonwijken vergroenen met inzet van burgers
- § Groene variant op succesvolle project Buurt in Actie
- § Groene omgeving speelt een rol in het vestigingsklimaat
- § Groenonderhoud min. basisniveau
- § Wijkscouwen; toetsen van beheer
- § Meer inheemse soorten
- § Grasveldjes omzetten in natuurlijke gebiedjes (waar mogelijk)
- § Meer groene speelplekken
- § Wonen en werken in het groen

2. CDA

- § Meer participatieplaatsen rondom groenonderhoud
- § Zorgvuldig omgaan met kwaliteit van de groene ruimte
- § Uitbreiding groen/ blauwe diensten
- § Onderhoud op aanvaardbaar niveau
- § Creëren voldoende "groene" speelplekken voor jeugd

3. VVD

- § Tegen verlagen groenvoorzieningen
- § Buitengebied: "Groene goud" (beschermen gebied, geen overschrijding groene stadsgrens en geen nieuwe vinexachtige wijken)
- § Compacte luchthaven in het groen
- § Rustig wonen in het groen (senioren)
- § Agrariërs verantwoordelijkheid groenonderhoud

4. Sp

- § Zoveel mogelijk natuur behouden
- § Stadsrand op slot (ter voorkomen dat groen en natuur verdwijnt)
- § Meer groen in wijken (wonen in groen)
- § Goed onderhoud groen in de stad

5. Burgerbelangen Enschede

- § Stad in het groen
- § Onderhoud gemiddeld en hoog niveau
- § Voldoende groen bij aanleg nieuwe infrastructuur
- § Behoud van groene buitengebied

(groene diensten krachtiger neerzetten samen met bewoners)

- § Bevorderen hoogbouw rondom binnenstad, ruime opgezet met veel groen
- § Luchthaven: Groene omgeving behouden

6. GroenLinks

- § Groene uitstraling van de stad
- § Zuinig op groene ruimte
- § Groen en rust prioriteit bij uitbreiding van de binnenstad (meer groene verblijfsruimte)
- § Actief groene daken beleid
- § Groene vingers van buitengebied in de stad laten lopen
- § Groene ambities behouden ondanks economische crisis
- § Meer ecologische zones en groene wiggen
- § Uitbreiden groene netwerk (parken, natuurgebieden in woongebieden verbindt via singels bomenlanen)
- § Groenvoorziening als tijdelijke functie op braakliggende terreinen
- § Genoeg groen in de buurt; "elke woning zijn eigen boom"
- § Groenbeheer; Natuurontwikkeling, bescherming van dieren en leefgebieden
- § Oprichting sociale ondernemingen: o.a. verzorgen van groen

7. CU

- § Kwaliteit voor kwantiteit (o.a. groen overvraagt vaak de ruimte)
- § Projectontwikkelaar verantwoordelijk voor o.a. groen

8. D66 (pakt groen in pdf niet!)

9. Nieuwe communistische partij Nederland (groen niet verankerd)

* Kort programma

10. PPE (Progressieve Partij Enschede)

- § Minder bos- en groengebied opofferen

* Enkele programma punten

11. Enschede Solidair (niet gevonden)

Groningen (11)

1. PvdA

- § Experimenteren zelfbeheer (onderhoud door bewoners)
- § Groenere stad; zuinig op groen in wijken
- § Belonen van initiatieven zoals groene daken

2. SP

- § Stimuleren groenbeheer door burgers in eigen buurt
- § Stimuleren aanleg natuurspeelplaatsen
- § Handhaven subsidieregeling groene daken
- § Ecologisch beheer gemeentelijk groen

3. VVD

- § Stedelijke groen behouden
- § Meer groen in centrum

4. GroenLinks

- § Water- en groenstructuur uitgangspunt bij ruimtelijke ordening
- § Overkapping Ringweg zodat groengebieden aan weerszijden verbonden worden
- § Compacte stad met groen omgeving
- § Groene linten tussen parken, uitbreiding ecologische structuur, meer aanplant van bomen
- § Groenbeheer gericht op gebruik bewoners en habitat dieren en planten
- § Stimuleren ecologisch beheerde tuinen, geveltuinen, grasdaken en natuurspeelplaatsen (doel stad verder vergroenen)

5. CDA

- § Meer groene gebieden in en om de stad

6. CU

- § Onderhoud groen geen sluitpost op begroting
- § Behoud groene & recreatieve ruimte
- § Zuinig zijn op groen

7. Stadspartij

- § Koesteren van groen

8. D66

- § Investeren in stadsparken, bomen in binnenstad, groen in wijken en groene daken
- § Leefgebied van dieren in tact houden
- § Aanleg groene recreatiegebieden

9. Student en stad

- § Voldoende groen & goed onderhoud in wijken en parken
- § Leerlingen bewust maken van groen om hem heen

10. Partij vrij Groningen

- § Hecht veel waarde aan groen
- § Meer bomen in stadskern

11. Partij voor Dieren*

- § Groenbeheer afstemmen op natuurontwikkeling en leefgebied van dieren
- § Groene gemeentelijke website
- § Groene inrichting
- § Vergroenen verloren plekken
- § Groene speelvelden in de buurt

* Algemeen verkiezingsprogramma, niet specifiek voor Groningen

Heerlen (12)

1. Sp

- § Groenonderhoud als maatschappelijk werk voor mensen die nog geen regulier werk kunnen verrichten (re-integratieproject v/d gemeente)
- § Doorgaan met verbeteren stadcentrum met o.a. meer groen

2. PvdA (programma '06 –'14)

- § Groenere stad
- § Van kwantiteit naar kwaliteit; o.a. op groen
- § Bedrijfswoningen, en kantoor aan huis in het groen
- § Wijkparkjes invullen naar ideeën van bewoners en onderhoud omwonenden. (Lopend experiment in een wijk)
- § Krimp biedt mogelijkheid voor ruimte voor groenaderen in de stad
- § Centrum groene uitstraling
- § Bijstandsgerechtigden met behoud van uitkering in zetten in groenonderhoud
- § Oppervlakte groen uitbreiden, o.a. mogelijk door sloop van gebouwen

* Verkiezingsprogramma '06-'14

3. CDA

- § Voldoende ruimte voor groenvoorzieningen
- § Goed onderhoud van groen
- § Burgers betrekken bij inrichting/ onderhoud groen
- § Sociale veiligheid vast onderdeel bij planning en onderhoud groenvoorziening
- § Planten en bomen zijn de longen voor de stedelijke omgeving
- § Als groen moet wijken, elders in de wijk compenseren
- § Voorstander Groenfonds
- § Krimp biedt kansen; Groen realiseren bij sloop van gebouwen

4. Stadspartij Heerlen

- § Krimp als kans voor groen
- § Verbinding nieuwe groene plekken
- § Toename van groen zorgt voor recreatie

5. VVD

- § Lege plekken sneller opvullen met openbaar groen

6. Leefbaar Heerlen

- § Ongedaan maken bezuinigingen beheer en onderhoud groenvoorzieningen

* kort programma

7. Ouderen partij Heerlen

- § Goed verzorgt openbaar groen
- § Tijdelijke groene bestemming op braakliggende terreinen
- § Lage groenvoorziening aanbrengen ter verbetering sociale controle

* kort programma

8. GroenLinks

- § Versterken groene functies
- § Verbindingen groengebieden
- § Meer investeren in groen
- § Groen onmisbaar; goed voor gezond leven
- § Kostbaar groen koesteren
- § "Groene grens trekken"; behoud buitengebied
- § Vergroenen binnen bestaande bebouwing
- § Omzooming buurten en wijken met natuur, parken en groengebieden
- § Natuurwaarde van groen verbeteren
- § Bomenbeheersplan; versterking van groen in de stad
- § Rekening houden met leefwereld dieren t.a.v. groenbeheer
- § Bewoners actief betrekken bij inrichting en onderhoud van rond (in eigen woonomgeving)
- § Stimuleren aanleg groene daken
- § Groenstructuur behouden of opwaarderen (waar mogelijk)
- § Verbindingen grote groengebieden
- § "Groenbalans"; opmaak positieve en negatieve ontwikkelingen t.a.v. natuur, landschap en milieu
- § Natuurvriendelijk groenbeheer
- § Krimp als kans, afname druk op groene gebied en versterken groen in wijken (door sloop van woningen)

9. D66

- § In kaart brengen van beheer openbaar groen (doel aanpassingen in huidige beheer ter verbetering onderhoud)
- § Betere verhouding tussen gebouw en groen (bij nieuwbouw)

10. Hart-Leers

- § Aanmoedigen van groene natuurlijke omgeving

11. TON (groen niet verankerd)

* Enkele standpunten

12. Nederlandse Volks-Unie

- § Meer groen voor burgers in het verstedelijkt Heerlen

Leeuwarden (12)

1. PvdA

- § Recreatiegebieden toegankelijk (o.a. Groene ster)
- § Pleininrichting (Zaailand) met groen
- § Groen in de stad behouden; wat groen is blijft groen. (alleen afwijking uitzonderlijke gevallen; dan wel compensatie vereist)
- § Evaluatie groene compensatieregeling, waar nodig aanscherpen
- § Bij eerste ontwerpen ook een groen-ontwikkelingsplan maken, anders verdere planontwikkeling niet toestaan.
- § Intensivering groenbeleid (Verbeteren beheer openbaar groen)
- § Groenbeheerplan per wijk samen met bewoners & inzet vrijwillig 'groenbeheerders'

2. CDA

- § Accent o.a. op groenere stad
- § Extra geld voor groenonderhoud in wijken gekomen door voorstel CDA
- § Verkoop van snippergroen beperkt, om bouw van rommelige bebouwing te stoppen
- § Groen vastgelegd in structuurvisie (invalswegen voorzien van groen)
- § Goed groenonderhoud en onkruidbestrijding
- § Stimuleren groene inrichting van tuinen (aanplant groene hagen, vervangen schutting) (mogelijkheid voor stimuleringsregeling)

3. VVD

- § Hoeveelheid sportgroen (sportvelden) in dikken
- § Onderhoud groen heeft hoge prioriteit
- § Kwalitatieve en kwantitatieve compensatie van verdwenen groen
- § Gevarieerde groenvoorziening, openbare ruimte zo groen mogelijk
- § Groene daken als mogelijke oplossing voor scheiden van water
- § Bescherming waardevolle groene gebieden en openbaar groen

4. SP

- § Voldoende groen in wijken en dorpen
- § Groene Ster als natuur- en recreatiegebied handhaven.
- § Behoud van groen

5. PAL GroenLinks

- § Meer groen in de stad
- § Meer samenwerking met particuliere groene en 'bomenridders'
- § 'Groene' scholen; Verduurzaming. O.a. extra geld voor beheer, achterstallig onderhoud.
- § Groene ster gebied publiek toegankelijk
- § Stimuleringsregeling groene daken
- § Tuinenplan; volkstuinten, fruittuinen, groene speeltuinen, particuliere tuin
- § Stimuleringsplan openbaar groen als fruitbomen en bessenstruiken
- § Groen parkmanagement; bedrijventerreinen groener
- § Groenplan in overleg met bewoners en milieugroepen (wijk-dorpsprogramma)
- § Onderhoud openbaar groen natuur- en milieuvriendelijk
- § Rekening houden met nestelvoorzieningen bij aanleg openbaar groen

6. CU

- § Groene daken voortzetten en uitbreiden, verplicht groene daken in nieuwbouw (voor zover mogelijk) en overheidsgebouwen zo veel mogelijk voorzien van groene daken.

7. Nieuwe Leeuwarder Partij

- § Voldoende groen bij nieuwbouw
- § Kleine en grotere groengebieden in de stad

8. FNP

- § Bouwen voor kwaliteit o.a. groene omgeving
- § Groene longen behouden in stad
- § Groen behouden in wijken als afwisseling van beton en speelruimte

9. LPF- Leeuwarden & Klokkenluiders

- § Meer beschermen van openbaar en private groen

10. Student 058 (groen niet verankerd)

11. Vereniging sociaal economisch belang (groen niet verankerd)

* Geen verkiezingsprogramma enkele punten

12. D66

- § Stimuleren van meer groen
- § Innovatie door o.a. groene daken
- § Groenbeheer belangrijk aandachtspunt

Maastricht (12)

1. PvdA

- § Voldoende groen in wijken

2. CDA

- § Definitief of tijdelijk groen op gronden zonder plannen
- § Huidige demografische ontwikkelingen kansen voor o.a. groen
- § Relevante partijen (milieugroep, natuurvereniging) betrekken bij planvorming en uitvoering (groen zones)
- § Herwaardering wijkgroen
- § Waarborgen groene zones
- § Stad verbinden met groene omgeving
- § Meer aandacht voor 'groene' plekken in stad en kerkdorpen
- § Verbinden groene ruimtes, meer attractieve, sportieve en recreatieve routes door de stad
- § Groen draagt bij aan totale waarde beleving v/d stad
- § Studie naar wenselijke ontwikkelingen van groene zones

3. GroenLinks

- § Groen en natuur binnen handbereik
- § Kleinschalige groene sport- en spelvoorzieningen in de buurt (meer groene speelruimte voor kinderen)
- § Groenere Stad: Behoud en versterk groene ruimte (Actualiseren groenbeleidsplan)
- § Zuinig op groene ruimte, niet volbouwen
- § Subsidieregeling groene daken & groen gevels
- § Uitbreiding ecologisch beheer in stedelijke groengebieden (stadsschaapskudde)
- § Verankering rol en inzet CNME in de stad (bij NME, ecologisch beheer)

4. VVD

- § Groen ter verbetering van leefbaarheid
- § Meer groen in en om de stad creëren

5. Senioren partij Maastricht (groen niet verankerd)

6. SP

- § Meer zoeken naar mogelijkheden voor groen en natuur binnen de stad
- § Opgeofferde natuur ruim compenseren
- § Voldoende groen in iedere buurt
- § Meer andere groentoepassingen (groene daken, groene gevels)

7. Stadsbelangen Mestreech

- § Parken en groenvoorzieningen behouden en goed onderhouden

8. D66

- § Belemmering groenonderhoud in kaart brengen en vervolgens aanpassingen verrichten in het groenonderhoud
- § Toegankelijke ecologische groenstructuur in en rondom de stad
- § Fijn stof afvang is een reden om meer groen toe te passen
- § Budget vrij maken voor o.a. onderhoud openbare ruimte

9. Christelijke volkspartij (groen niet verankerd)

- * Enkele speerpunten

10. TON (groen niet verankerd)

- * Zeer beknopt programma

11. CU

- § Behoud van groene buitengebied

12. Liberale Partij Maastricht

- § Meer aanleg van groen en bomen in de stad
- § Zorgvuldiger omgaan met natuur
- § Ontwikkeling publiek toegankelijke groene long (landgoederenzone)
- § Bouwplannen inpassen in groene omgeving
- § Milieupolitie nadruk op bestrijding van vervuiling van de groenomgeving
- § Lege ruimte inrichten als o.a. groenvoorziening
- § Geen uitbreiding nieuwbouw aan groene stadsgrenzen (koesteren natuur en landschap)
- § Toename van diversiteit aan bomen en groen

Nijmegen (14)

1. CDA

- § Groen & gezond leefklimaat
- § Hoe omgaan met schaarse groene ruimte die plaats maakt voor bebouwing?
- § Voldoende groen in wijken
- § Inventarisatie hoeveelheid verdwenen groen afgelopen 15 jaar
- § Wat zijn de effecten van toekomstplannen op het huidige groen?
- § Verbetering toegankelijkheid groen
- § Extra openbaar groen
- § Groene kwaliteit

2. PvdA

- § Onderhoud openbaar groen
- § Stimuleren groene daken
- § Vergroenen versteende wijken
- § "Groengroep" initiatieven
- § Behoud & versterking groen

3. SP

- § Aanpak (achterstallig) onderhoud groen
- § Groennorm strikt gehanteerd (oppervlakte en binnen loopafstand)
- § Groene plekken sparen & uitbreiden (waar mogelijk)
- § Verbetering kwaliteit en toegankelijkheid van groen (waar mogelijk)

4. VVD

- § Meer groen in de binnenstad
- § Groenvoorzieningen in woonomgeving
- § Voorstander van hoogbouw, zodoende meer ruimte voor groen

5. Cu

- § Inbreiding zonder stedelijk groen op te offeren
- § Behoud, versterking en waar mogelijk integratie in de ecologische hoofdstructuur van bestaande groengebieden
- § Compensatie van groen dat moet wijken
- § Meer groen in het hart van Nijmegen

6. GroenLinks

- § Inzetten op groene stad

- § Goed onderhouden groen
- § Meer groen in centrum
- § Banen voor jongeren o.a. in groenvoorziening aanbieden
- § Groen om de stad (groene stuwwal)
- § Groennorm; Aanwezigheid van groen binnen 300m. van elke woning
- § Woningbouw mag niet ten koste van groen
- § Subsidieregeling groene daken
- § Natuurspeeltuinen

7. D66

- § Stimuleren groene daken
- § Groen beleven
- § Groen behouden & versterken
- § Bewoners betrekken bij ontwikkeling & beheer van groen
- § Groen hart tussen Arnhem & Nijmegen
- § Fruitbomen en -struiken
- § Verbetering leefklimaat door groen
- § Toegankelijk groen (wandelen, fietsen)

8. Verenigde senioren partij

- § Aanwezige groengebied behouden, respectievelijk versterken

9. Stadspartij Nijmegen

- § Groengebieden niet aantasten
- § Meer groen in het centrum, passend bij cultuurhistorische context
- § Groen op trottoirs bestrijden

10. Gewoon Nijmegen

- § Meer groen winkelcentra, -straten

13. Lijst Koekoek (groen niet verankerd)

* Kort partijprogramma

12. Lijst Barends

- § Groenbehoud in stadsranden en parken (groene buffers)
- § Behoud groen in de stad
- § Controleren of groen op voldoende niveau blijft
- § Groene ruimte als voorziening die sociale samenhang vergroot

**13. Democratische partij voor
solidariteit**

§ Opkomen voor groen rondom de stad

§ Bescherming groen in wijken

* alleen standpunten

**14. Nederlandse Volksunie
(groen niet verankerd)**

Rotterdam (13)

1. CDA

- § Groene omgeving (groene) buitenspeelplekken, groene straten
- § Hoge kwaliteit en aantrekkelijker openbaar groen

2. PvdA (Pakt groen in pdf niet!)

3. SP

- § Groene wijken
- § Groen op loopafstand
- § Goed onderhoud wijkparken & groenstroken
- § Bescherming volkstuinten
- § Checklist per wijk o.a. op groen
- § Behoud groene karakter Brienoord
- § Ondersteuning van groene initiatieven door bewoners

4. VVD

- § Meer groen in de stad (groene pleinen, groene straten) o.a. voor beter milieu
- § Groenpark op spoorrails van Hofpleinlijn

5. CU / SGP

- § Groenvoorzieningen in wijken
- § Groenonderhoud
- § Recreatief groen

6. GroenLinks

- § 2014 groenere stad
- § Rotterdam groen houden
- § Investeren in groene daken
- § 12.000 extra bomen + meer parken
- § Groen onderwijs; uitbreiden budget NME en verdubbelen schooltuinen
- § Bestaande (gemeentelijke) gebouwen voorzien van groene daken
- § Versteende stukjes groen maken
- § Voorzetten subsidie groene daken en groene gevels en promoten
- § Groendak voorwaarde voor nieuwbouwprojecten
- § Mooie plekken moeten groen blijven
- § Met de inrichting en beheer van groen rekening houden met wild levende planten en dieren.

7. D66

- § Groen is goed voor gezondheid
- § Meer groen in directe woonomgeving
- § Groenzones langs snelwegen, afvangen fijn stof

8. Leefbaar Rotterdam

- § Opgroeien in groene omgeving
- § Groen gebruiksfunctie

9. De broederschapspartij (geen site)

10. Liberaal sociaal democraten

- § Groene stukken blijven groen
  - § Meer buitenruimte voor gezinnen
- * Enkele standpunten

11. Partij sociaal Nederland (Groen niet verankerd)

12. Nederlandse moslimpartij (Groen niet verankerd)

13. Blanco lijst (niet gevonden)

Utrecht (12)

1. PvdA

- § Ambitie: Over 10 jaar Utrecht groenste stad van NL
- § Schoon en Groen
- § Kwalitatief hoogwaardige groene ruimte bij woningbouw
- § Aanleg groene hoofdstructuur door de stad
- § 1% bouwplannen besteed aan groenvoorziening

2. GroenLinks

- § Vergroenen
- § Groene ruimte en natuur rond Utrecht niet opofferen
- § Behoud, verbetering en uitbreiding natuur aan stadsranden
- § Koesteren bestaand groen binnen bebouwde kom
- § Besloten terrein toegankelijk maken
- § Nieuw groen creëren
- § Groen binnen straal 300m van woning
- § Groenwijkplan samen met bewoners
- § Stimuleren zelfbeheer van openbaar groen
- § Groene innovaties, klimaatneutraal
- § Groen in het onderwijs (bijv. uitstapje naar de natuur)

3. VVD

- § Fietspaden in het groen
- § Groen karakter waarborgen
- § Duurzaam bouwen: Groene daken

4. SP

- § Ruimte voor groen en spelen
- § Bewoners betrekken bij groen
- § Groene ruimte & schoolgebouw verbinden
- § Niet langer groene ruimte volbouwen om gat in begroting te dichten
- § Leeglopende bedrijventerreinen transformeren naar woningen, bedrijven en groen
- § Parkeren overdekt, meer ruimte voor groen

5. CDA

- § Groenbeheer door bewoners
- § Gemeente verzorging groen toegangswegen
- § Behoud kwaliteit openbaar groen

6. D66

- § Meer groenvoorzieningen
- § Groen binnen handbereik
- § Groene landschap koesteren en versterken
- § Gezinswoning met voldoende groen
- § Groene daken stimuleren
- § Financiële ruimte creëren voor groen
- § Verbeteren bereikbaarheid van groen

7. Stadspartij leefbaar Utrecht

- § In elke wijk voldoende groen
- § Groen hoge gebruikskwaliteit
- § Groen in zelfbeheer
- § Behoud van groen & aandacht voor kwaliteit

8. CU

- § Groene ruimte buiten de stad in stand houden
- § Zuinig op parken en bomen

8. De groenen (groen niet verankerd)

* Zeer beknopt programma

10. Partij vrij Utrecht

- § Adopteren groen door burgers
- § Ontspanningsgroen
- § Aaneengesloten groengebied

11. TON

- § Utrecht kiest voor groen
- * Enkele speerpunten

12. Partij van de eenvoud

- § Stad vergroenen
- § Meer en beter kwalitatief groen & verhogen bomennorm (ter verbetering luchtkwaliteit)

Zaanstad (14)

1. Partij van de Arbeid

- § Water- en fietsverbindingen tussen groengebieden realiseren
- § Zaanstad het groene gezicht
- § Buitengebied groen houden
- § Groengebieden behouden en beter toegankelijk maken
- § Ecologisch groenbeheer

2. VVD

- § Bestaande wijken groen houden (Meer bouwen de rand van de stad)

3. SP

- § Behoud natuur en groen
- § Toegankelijkheid van de open groene ruimte rondom de stad verbeteren
- § Voldoende groen in wijken en buurten
- § Normen voor groen
- § Groene bedrijventerreinen (o.a tijdelijke natuur)
- § Nieuwbouwprojecten standaardnormen voor groen
- § Open groene ruimten ecologisch natuurbeheer

4. CDA

- § Meer geld voor openbaar groen
- § Groene gebieden in omgeving sparen

5. Zaanse Onafhankelijke Groepering

- § Projectontwikkelaars en woningbouwcorporaties vooraf omwonenden consulteren over o.a. groen.
- § Groen draagt bij aan de waardebeleving van de omgeving
- § Goed beheer van groen
- § Groencontract; zelfbeheer vastleggen met woningbouwcorporaties, huurders en vereniging huiseigenaren
- § Bebouwing mag niet ten koste gaan van groen, nieuwbouw zoveel mogelijk in bestaande groenstructuur

6. GroenLinks

- § Behoud en uitbreiden stedelijke groen
- § Aanleg groene daken
- § Bedrijventerreinen in groene ruimte

- § Groen houden van Wijkmeerpolder (als agrarische en groene buffer)
- § Voldoende groen in de wijken
- § Stimuleren medebeheer van groen in de stad door bewoners en ondernemers
- § Buitengebied blijft groen
- § Slim omgaan met bestaande ruimte (groen en bouwen gaan samen; bijv. parken op parkeergarages)
- § Natuuronderwijs; groenbeheer door scholen
- § Instellen groenfonds
- § Verbinding parken en groenstroken
- § Verplichte herplant als groen verdwijnt
- § Werken aan groene metropool

7. Zaanse politieke vereniging ROSA

- § Behoud groene ruimte (o.a. groengebieden)
- § Groene grens rond huidige bebouwing

8. Democratisch Zaanstad

- § Kwaliteit van het groen verbeteren in overleg met actieve wijkbewoners
- § Gekapte bomen één op één terugbrengen

9. Partij voor de IJsbahn (groen niet verankerd)

* Kort programma

10. ChristenUnie

- § Regiotoerisme verder uitwerken o.a. door drager groen

* Kort programma

11. Politieke Partij voor Ouderen en Veiligheid (groen niet verankerd)

* Kort programma

12. OPZ

- § Groen in buurten behouden
- § Burgers moeten hun woonomgeving herkennen als een groene omgeving

13. D66

- § Beter wonen in groene gemeente
- § Bouwen mag niet ten koste gaan van groen
- § Meer groen dichtbij huis (in de wijk)
- § Bij functieverlies van weilanden en akkerlanden omvorming naar natuur- en veenweidegebied

14. TON

- § Renovatie of nieuwbouw in oudere wijken, o.a. door veel groen